

Asia: VM/1076/03.01.01/2019 VM056:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 14.6.2019, VM/1076/03.01.01/2019

Tietosuojavaltuutetun toimiston lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa

Valtiovarainministeriön on pyytänyt viiteasiakirjalla Tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa, sekä asetusta koskevasta muistiosta.

Lausunnolla olevan muistioluonnoksen mukaan ehdotettu valtioneuvoston asetus sisältäisi nykyistä tietoturvallisuusasetusta mukaillen säännökset turvallisuusluokista, niiden merkitsemisestä ja eri luokkiin kuuluviin asiakirjoihin kohdistettavista tietoturvallisuus-toimenpiteistä.

Tiedonhallintalain mukaisesti muita kuin turvallisuusluokiteltavia asiakirjoja ei enää luokiteltaisi, vaan muut salassa pidettävät asiakirjat merkittäisiin yksinomaan julkisuuslain 25 §:n mukaisella salassapitomerkillä ja niitä käsiteltäisiin tiedonhallintalaissa säädettyjen tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimusten mukaisesti – ottaen huomioon lain 13 §:n 1 momentissa säädetty velvollisuus mitoittaa tietoturvallisuustoimenpiteet riskienhallinnan keinoin.

Asetus on lähtökohdiltaan hyvä ja tavoitteeltaan oikea. Tarkemmat säännökset asiakirjojen turvallisuusluokittelusta, turvallisuusluokiteltaviin asiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä ja

turvallisuusluokiteltujen asiakirjojen käsittelyyn liittyvistä tietoturvallisuustoimenpiteistä tulevat tarpeeseen.

Osin yleisemmällä tasolla ilmaistut velvoitteet mahdollistavat toimenpiteiden mitoittamisen riskiarvioiden perusteella. Tämä vastaa myös EU:n tietosuoja-asetuksen käsittelyn turvallisuutta ja tietojen suojaamista koskevien säännösten lähtökohtaa. Muistiolounnoksessa on aivan oikein tuotu esille, että monet asetuksessa turvallisuusluokan IV asiakirjoille säädettäväksi ehdotetut tietoturvallisuustoimenpiteet soveltuvat myös vähimmäisvaatimuksiksi erityisesti huolehdittaessa henkilötietoja sisältävien asiakirjojen tietoturvallisuudesta.

Turvallisuusluokittelusta yleensä ja henkilötietojen käsittelyn osalta erityisesti on tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa annetun asetuksen (681/2010) voimassaoloaikana kertynyt kokemuksia, jotka olisi hyvä tuoda asetuksen perusteluissa esille. Tämä olisi omiaan yhtenäistämään käytäntöjä niin asiakirjojen luokittelussa kuin niiden turvallisessa käsittelyssäkin. Vähintään perusteluissa olisi hyvä tuoda täsmällisemmin esille, miten säännösten käytännön soveltamista tullaan ohjaamaan.

Asetusluonnoksen 2 §:n mukaan tässä asetuksessa tarkoitetaan asiakirjan käsittelyllä asiakirjan vastaanottamista, laatimista, tallentamista, katselua, muuttamista, luovuttamista, kopiointia, siirtoa, välittämistä, tuhoamista, säilyttämistä ja arkistointia sekä muita asiakirjaan kohdistuvia toimenpiteitä. Muotoilu on perustellusti avoin ja yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kattaisi lähtökohtaisesti kaikki asiakirjaan kohdistavat toimenpiteet. Olisi kuitenkin syytä harkita tarvetta ottaa myös yleisimpinä toimenpiteinä esiintyvät haku ja käyttö erikseen mukaan.

Muistiolounnoksessa on asianmukaisesti tuotu esiin tietojen kasauman vaikutus suojaamisvaatimusten noudattamisessa. Kirjaus korostaa ja selkeyttää käytännössä helposti huomaamatta jäävää tarvetta huomioida, että merkittävä määrä luokiteltuja tietoja voi joiltain osin edellyttää korkeampaan turvallisuusluokkaan kuuluvien tietojen suojaamiseen sovellettavien vaatimusten noudattamista. Tältäkin osin selkeyttävät esimerkit olisivat omiaan yhtenäistämään tulkintaa siitä miltä osin suojausvaatimuksien noudattamista tulisi arvioida eri tavalla tietojen kasauman vaikutuksesta.

Asetusluonnoksen 11 §:ssä säädetään vähimmäisvaatimukset asiakirjan sähköiselle käsittelylle. On syytä arvioida tulisiko vähimmäisvaatimuksissa olla erikseen myös vaatimuksia liittyen tietojärjestelmän tai tietoliikennejärjestelyn suojatun tilanteen palauttamiseen. Asia on huomioitu monitasoisista suojasta koskevassa 7 §:ssä, mutta 11 §:ssä erillisenä selkeänä vaatimuksena se selkiyttäisi tietojärjestelmille asetettujen vähimmäisvaatimusten tulkintaa.

Råman Jari
Tietosuojavaltuutetun toimisto